

Tomislav GALOVIĆ

O. Vinko Fugošić (1916. – 2003.) – *vita opusque*

UDK 271.3-05 Fugošić, V.
929 Fugošić, V.
Stručni članak

U *Knjizi umrle braće*, odnosno *Nekrologiju Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* za o. fra Vinka Fugošića pod datumom njegove smrti, 2. prosinca 2003. godine, stoji među ostalim upisano sljedeće: «... tih i povučen, učen i mudar te revan redovnik».¹ No što zapravo stoji iza tih riječi napisanih poslije nečija ovozemaljskog života te kakva se osoba iza takvih riječi krije, želimo ovim kratkim tekstom ukazati, tj. približiti život i djelo jednoga franjevca i svećenika, akademskog slikara i profesora, konzervatora-restauratora i pisca.

Curriculum vitae

Vinko Fugošić rođen je 19. srpnja 1916. godine u Gostinjcu, jednomu od dvadeset sela Dobrinjštine na sjeveroistočnom dijelu otoka Krka, koji pripada župi Sv. Stjepana Prvomučenika – Dobrinj.² Ponikao je iz brojne težačke obitelji Fugošića – Ročića, od oca Ivana i majke Marije rođ. Strčić koja je nosila

1 ***Upisati u *Knjigi umrle braće* (2. prosinca 2003., Fra Vinko Fugošić), *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* /Zadar/ XLV (2003) 4: 12; ***Upisati u *Nekrologij naših samostana* (Fra Vinko Fugošić), *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* /Zadar/ XLV (2003) 4: 12; *Nekrologij Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, prir. Josip SOPTA i Stanko (Josip) ŠKUNCA, Zadar: Provincijalat Franjevačke provincije sv. Jeronima, 2006. (2. prosinca, s. v.).

2 Usp. Anton BOZANIĆ, *Dobrinj i dobrinjsko područje: povijesni hod i drevna župa*, Dobrinj: Općina Dobrinj, 2013., 79-81, 87-95, 134-135.

obiteljski nadimak Danijelica.³ Na krštenju je dobio „ime Vinko te je ostao uvijek Vinko, i po imenu i po svome životu”.⁴

Pučku školu pohađa u Dobrinju. U novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima stupio je 27. kolovoza 1931. u samostanu Navještenja Marijina na Košljunu,⁵ gdje nakon godine dana, 28. kolovoza 1932., prima prve zavjete i završava prvi razred gimnazije. Potom polazi franjevačku klasičnu gimnaziju u samostanu Uznesenja Blažene Djevice Marije na Badiji kod Korčule (odgojni zavod i niža gimnazija), a završava u samostanu Male braće u Dubrovniku (viša gimnazija), maturiravši 1936. godine.⁶

Od 1936. do 1939. godine studira teologiju u Italiji, u gradu Sieni na tamošnjem Teološkom fakultetu (Facoltà teologica dell'Università di Siena), a završava i stječe diplomu 1940. godine na Visokoj bogoslovnoj školi u Splitu.⁷

Svečane zavjete položio je 1937. godine na Košljunu. Za svećenika je zaređen 1939. u Sieni, gdje je bio na studiju, a mladu misu slavio je iste godine u crkvi Sv. Martina u rodnom Gostinju.⁸

Tijekom Drugoga svjetskog rata, akademske godine 1941./1942., upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje 1946. uspješno završava studij slikarstva u klasi profesora Vladimira Becića (1886. – 1954.).⁹

3 Usp. Gordana GRŽETIĆ, Odlazak “tihog suca umjetnosti”, *Fanot – list Općine Dobrinj* II (2003) 5: 8.

4 Nediljko JERKAN, Fra Vinko Fugošić 1916. – 2003., *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri /Zadar/ XLV* (2003) 4: 71.

5 Do polovice 1920-ih na Košljunu je djelovao Serafski zavod, tj. sjemenište za đake koji će postati franjevci, u trajanju od četiri razreda niže gimnazije. Usp. Teofil VELNIĆ, *Košljun kod Punta na otoku Krku. Kulturno-povijesni prikaz*, Punat: Samostan Košljun, 1966., 139-142.

6 Ukratko o školstvu Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri v. u: Stanko Josip ŠKUNCA, *Povijesni pregled Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, Pula – Zadar: Provincijalat Franjevačke provincije u Dalmaciji i Istri, 2006., 109, 118-122.

7 Danas je to Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu koji je nastao udruživanjem Teologije u Splitu i Franjevačke teologije u Makarskoj.

8 Treba spomenuti na ovome mjestu anegdota vezanu uz njegovo redovničko ime. Prema pisanju G. Gržetić to je: “malo znan podatak iz Fugošićeve biografije; naime, zaredivši se, uzeo je redovničko ime Fulgencije koje gotovo i nije koristio poput mnoge subraće franjevaca, a iz jednostavnog razloga što njegova majka nikako nije uspijevala upamtiti i izgovoriti za nju preteško i neobično ime. Čak niti najbliži njegovi prijatelji nisu znali koje mu je redovničko ime” (GRŽETIĆ, Odlazak “tihog suca umjetnosti”, 8).

9 Usp. *Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu 1907. – 1997.*, gl. ur. Dubravka BABIĆ, izrada abecednog i kronološkog popisa studenata Ariana NOVINA, Siniša REBERSKI, Tajana VRHOVEC

Od 1960. do 1963. godine u restauratorskoj radionici Vatikanskih muzeja (*Musei Vaticani*) specijalizirao je konzerviranje/restauriranje umjetnina.¹⁰

Sl. 2. Mlada misa fra Vinka Fugošića (Gostinjac, 1939.)

Redovničke službe i nastavno-pedagoški rad

U svojoj je Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri fra Vinko Fugošić od 1952. do 1955. godine obavljao službu definitora.¹¹

Crtanje i povijest umjetnosti predavao je u biskupskoj sjemenišnoj klasičnoj gimnaziji u Pazinu (1947. – 1952.).¹² Za to je vrijeme posluživao kapelaniju

ŠKALAMERA, tekstovi za životopise umjetnika Marina BARIČEVIĆ et al., Zagreb: Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, 2002., 660, i u kronološkom popisu pod 1941. god.

10 Višnja FLEGO, Fugošić, Vinko, pisac i slikar (Gostinjac na Krku, 19. VII. 1916), *Hrvatski biografski leksikon* 4 (E – Gm), ur. Trpimir MACAN, Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, 1998., s. v. (495).

11 JERKAN, Fra Vinko Fugošić 1916. – 2003., 71.

12 Berard BARČIĆ, Franjevački profesori i đaci (franjevci Provincije sv. Jeronima u Zadru koji su predavali u Biskupskoj sjemenišnoj gimnaziji u Pazinu i đaci kandidati te provincije koji su pohađali

Zarečje i povremeno župu Grdoselo. U svojim je pak uspomenama i sjećanjima na profesorski zbor Biskupske sjemenišne gimnazije u Pazinu o. Berard Barčić, OFM, zapisao: “U šk. g. 1947./48. profesorski zbor dobiva nove tri sile. To su Milan Milković, profesor povijesti, dr. Ante Marčec, pravnik, i Vinko Fugošić, akademski slikar i prof. povijesti umjetnosti. Tri nove sile, tri različita temperamenta. Prva dvojica visoka, elegantna, a o. Fugošić upadno nizak. Marčec i Fugošić od malo riječi, a Milković živ i blagoglagoljiv, stari školnik, čovjek reda i discipline.”¹³

Fra Vinko jednu je godinu držao predavanja i u sjemenišnoj klasičnoj gimnaziji u Zadru (1952. – 1953.), a jednu školsku godinu predavao je u srednjoj školi časnih sestara u Splitu. Potom nekoliko godina predaje u franjevačkoj srednjoj školi za spremanje svećenika na Poljudu u Splitu (1967. – 1974.).¹⁴ U vrijeme te službe boravio je u samostanu Sv. Frane u Zadru. Crkvenu umjetnost i kršćansku arheologiju predavao je od 1967. do 1986. godine na Visokoj bogoslovskoj školi u Rijeci.¹⁵ Od 1986. stalno boravi u franjevačkom samostanu u Crikvenici.

.....
sjemenišnu gimnaziju), u: *50 godina Pazinskog sjemeništa. Pedeseta godišnjica biskupskoga sjemeništa i klasične gimnazije u Pazinu – Quinquagesimum seminarii episcopalis gymnasiique classici Pisinensis anniversarium*, ur. Marijan JELENIĆ, Pazin: Naša sloga, 1995., 121. Usp. i ***Kronologija profesora i nastavnika, u: *50 godina Pazinskog sjemeništa. Pedeseta godišnjica biskupskoga sjemeništa i klasične gimnazije u Pazinu*, 143 (15. O. Vinko Fugošić, prof., franjevac 6. X. 1947. - 1. VIII. 1952.).

13 Berard BARČIĆ, Sinovi sv. Franje u pazinskom sjemeništu (moje uspomene i sjećanja na profesorski zbor Biskupske sjemenišne gimnazije u Pazinu), u: *50 godina Pazinskog sjemeništa. Pedeseta godišnjica biskupskoga sjemeništa i klasične gimnazije u Pazinu*, 118.

14 Usp. ***Fra Vinko Fulgencije Fugošić (19. VII. 1916. – 2. XII. 2003.) - <http://poljudskaskola.com/archives/profesori/fra-vinko-fulgencije-fugosic> (pristup ostvaren: 20. XII. 2014.).

15 Ivan DEVČIĆ, Bogoslovsko sjemenište i Visoka teološka/Bogoslovna škola u Rijeci u razdoblju komunizma (1947. – 1990.), u: *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije. Spomenica*, ur. Mile BOGOVIĆ, Zagreb – Rijeka: Kršćanska sadašnjost (Analecta Croatica Christiana, sv. XXXI) i Teologija u Rijeci, 1999., 295, 297, 314. Sada je to Teologija u Rijeci – područni studij Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U svojoj posljednjoj predavačkoj godini na ovoj školi (1985./1986.) pod njegovim je mentorstvom Zora s. Gracijela Modrušan, sestra Družbe milosrdnica sv. Vinka – Rijeka, izradila diplomski rad iz Crkvene umjetnost pod naslovom *Sakralna umjetnost Žminja i Žminjštine*. Usp. ***Teologija u Rijeci – Teme diplomskih radnji od 1966. do danas, u: *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije. Spomenica*, 478.

Umjetnički opus i konzervatorsko-restauratorski rad

Među likovnim umjetnicima podrijetlom s otoka Krka, ali i šire svakako kao akademski slikar svoje mjesto zauzima i fra Vinko Fugošić. Tu se posebno ističu tuševi s motivima pejzaža, portreti, oltarne pale i dr. Tako je, primjerice, u samostanu na Košljunu, u maloj kapeli novicijata naslikao triptih s prikazom Majke Božje s Djetetom te sv. Franje i sv. Ivana Krstitelja.¹⁶ Za kasnosrednjovjekovnu kapelu Sv. Cecilije u Brusicićima naslikao je novu oltarnu sliku.¹⁷ Za župnu crkvu u Vrbniku slikao je oltarnu palu *Sveta obitelj* (nalazi se na prvom oltaru do sakristije),¹⁸ a na području rodne Dobrinjštine uistinu su brojni njegovi radovi: novi kameni oltari u župnoj crkvi u Dobrinju, Krasu, crkvi Sv. Nikole u Šilu, crkvi Sv. Martina u Gostinju, crkvi Gospe Lurdske u Županjama (sve izrađeno prema njegovoj zamisli i nacrtu), dvije slike (Isus s pastirskim štapom i sv. Nikola Tavelić, ulje na platnu) u župnoj crkvi u Polju, retabl-triptih (Majka Božja s Djetetom, sv. Vid i sv. Stjepan) iza oltara u crkvi Sv. Vida u Sv. Vidu Dobrinjskom, obnovio je staru oltarnu sliku na drvu u crkvi Sv. Martina u Gostinju i mnogo toga drugog.¹⁹

U Crikvenici je bio angažiran pri uređenju franjevačkog samostana i župne crkve Sv. Antuna Padovanskoga. U samostanskoj crkvi u Pazinu izradio je nacrt spomen-ploče na mjestu samostanskih grobova, a za vitraje gotičkih prozora u sakristiji samostana Male braće u Dubrovniku izradio je nacrt.²⁰

Treba napomenuti da gotovo nema oltara na području otoka Krka, ali dobrim dijelom i cijele Krčke biskupije, za koji nije izradio nacrt ili dao ideju i konkretne upute, odnosno uređenje prezbiterija, ambona i "okretanje" oltara prema puku u skladu s postkoncilskim liturgijskim odredbama i smjernicama

16 VELNIĆ, *Košljun kod Punta na otoku Krku*, 157.

17 Mihovil BOLONIĆ – Ivan ŽIC-ROKOV, *Otok Krk kroz vjekove*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost (Analecta Croatica Christiana, sv. IX.), 1977., 355 /III. izdanje – Zagreb: Kršćanska sadašnjost i Biskupski ordinarijat Krk, 2002., 354/.

18 Anton BOZANIĆ, *Vrbnik: povijesne mijene i drevna župa*, Vrbnik: Općina Vrbnik, 2011., 86.

19 BOZANIĆ, *Dobrinj i dobrinjsko područje*, 92, 95, 96, 100, 102-103, 106,

20 Usp. Bernardin ŠKUNCA, Fugošić, Vinko, slikar i pisac (Gostinjac na Krku, 19. VII. 1916. – Crikvenica, 2. XII. 2003.), *Hrvatski franjevački biografski leksikon*, ur. Franjo Emanuel HOŠKO, Pejo ČOŠKOVIĆ, Vicko KAPITANOVIĆ, Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža« i Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, 2010., s. v. (183).

Drugoga vatikanskog koncila (1962. – 1965.).²¹ U svemu se tome kao njegova prepoznatljivost očituje franjevačka jednostavnost.²²

Pišući putopisne bilješke o franjevačkim samostanima na našoj obali ujedno ih je ilustrirao svojim crtežima. Najbolje je to došlo do izražaja u njegove dvije knjige: *Znancima u pohode* (1983.) i *Franjevački klaustri na hrvatskoj obali* (1995.).

Nakon vatikanske specijalizacije kao vanjski suradnik radio je u Restauratorskoj radionici Instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru, gdje su restaurirane mnoge vrijedne umjetnine te su izvršeni brojni restauratorsko-konzervatorski zahvati u crkvama na području Dalmacije i posebno u Zadru.²³ Suraduje i s Konzervatorskim uredom, kasnije Zavodom za zaštitu spomenika kulture u Zadru (danas Konzervatorski odjel Ministarstva kulture Republike Hrvatske).²⁴

Stručni i spisateljski rad

Fra Vinko Fugošić autor je dviju knjiga,²⁵ nekoliko članaka i drugih napisa. Tako je na poticaj svoga učenika, a kasnije profesora Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu i direktora izdavačke kuće Kršćanska sadašnjost, Josipa Turčinovića (1933. – 1990.), za tisak priredio svoje putopisne bilješke pod naslovom *Znancima u pohode*. Ta je zanimljiva knjižica objavljena u Zagrebu 1983. godine unutar Male knjižnice *Kane*.²⁶

21 Usp. Anton BOZANIĆ, *Svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas*, Krk: Biskupija Krk, 2012., 113.

22 Ovdje je popisan samo dio iz bogatog umjetničko-stručnog opusa fra Vinka Fugošića čiju prosudbu i valorizaciju ostavljamo povjesničarima umjetnosti i likovnim kritičarima.

23 Danas je to Zavod za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru. Usp. Mislav Elvis LUKŠIĆ, 50. godišnjica Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru (1954. – 2004.), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* 46 (2004): 1, 3, 16.

24 Usp. ***Fra Vinko Fulgencije Fugošić (19. VII. 1916. – 2. XII. 2003.).

25 Te su dvije knjige predmet priloga Perice Dujmovića u ovom *Tematskom bloku* pa ih nećemo podrobnije opisivati.

26 Vinko FUGOŠIĆ, *Znancima u pohode. Putopisne bilješke*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost (Mala knjižnica Kane 37), 1983.

U svojim je putopisima posebnu pozornost posvećivao franjevačkim klausturima. Tako je u stručnim krugovima i među povjesničarima umjetnosti, ali i općenito u povijesno-umjetničkoj struci, posebno mjesto zauzela njegova druga knjiga – monografija pod naslovom *Franjevački klaustri na hrvatskoj obali. Moja priča o klaustru*. Tu je lijepu i decentno uređenu monografiju 1995. objavila zagrebačka Školska knjiga uz sunakladništvo Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral u Zadru.²⁷

Crtačko umijeće fra Vinka našlo je svoje mjesto i u *Šematizmu Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, gdje su objavljeni njegovi crteži samostana te provincije.²⁸

Kao odgovor na strašna zbivanja u Dubrovniku u vrijeme Domovinskog rata fra Vinko je napisao svoje *Sjećanje na jedan pohod Dubrovniku* kroz susrete, doživljaje i sjećanja. To je objavio u dva nastavka tijekom 1997. i 1998. godine u časopisu za književnost i kulturu *Marulić*.²⁹ Riječ je o zanimljivom tekstu s brojnim pojedinostima iz povijesti Dubrovnika i njegovih franjevačkih sakralnih zdanja te vlastitim sjećanjima i susretima s pojedinim umjetnicima, primjerice, slikarom Ivom Dulčićem (1916. – 1975.).

Među stručnim radovima fra Vinka Fugošića nalazi se i opširniji rad o *Kulturnoj baštini Franjevačke provincije sv. Jeronima na području Istre i Kvarnera*, tiskan 1999. u zborniku radova naslovljenom *Pod zaštitom svetoga Jeronima*. Riječ je zapravo o njegovu referatu (sada proširenom i opremljenom slikovnim priložima) podnesenom na *Simpoziju u prigodi Proslave 600. obljetnice imena Provincije sv. Jeronima*, održanom u Zadru 3. i 4. listopada 1995.

27 Vinko FUGOŠIĆ, *Franjevački klaustri na hrvatskoj obali. Moja priča o klaustru*, Zagreb: Školska knjiga i Hrvatski institut za liturgijski pastoral - Zadar, 1995. (Summary: Franciscan cloisters on the Croatian seaboard or My story of the cloister; Zusammenfassung: Franziskanerkreuzgänge Entlang der kroatischen Küste oder Meine Erzählung über die Kreuzgang; Riassunto: I chiostrini francescani lungo la costa Croata ossia Il mio racconto sul chiostro). U knjizi se nalazi i kratki životopis autora.

28 *Šematizam Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* (stanje 31. XII. 1989. godine), prir. Jozo SOPTA i Ivan DJAMIĆ, autori tekstova Atanazije (J.) MATANIĆ et al., crteži samostana Vinko FUGOŠIĆ, Zadar: Provincijalat Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, 1990.

29 Vinko FUGOŠIĆ, *Sjećanje na jedan pohod Dubrovniku* (I) (Susreti, doživljaji, sjećanja), *Marulić – časopis za književnost i kulturu* XXX (studen-prosinac 1997) 6: 1210-1218; *Sjećanje na jedan pohod Dubrovniku - II*, *Marulić – časopis za književnost i kulturu* XXXI (siječanj-veljača 1998) 1: 81-92. Taj je tekst potom objavljen i kao separat: Vinko FUGOŠIĆ, *Sjećanje na jedan pohod Dubrovniku (susreti, doživljaji, sjećanja)*, [Zagreb 1998.] – poseban otisak iz časopisa za književnost i kulturu *Marulić* XXX (1997) 6: 1210-1218; XXXI (1998) 1: 81-92.

godine.³⁰ U radu je obradio samostane Navještenja Marijina – Košljun (kod Punta na o. Krku), Sv. Bernardina (Sv. Eufemije) – Kampur (o. Rab), Pohodačenja Marijina – Pazin, Sv. Franje – Nerezine (o. Lošinj), Sv. Franje – Rovinj, Sv. Antuna – Crikvenica i Sv. Antuna – Pula.

Iznimno je pak zanimljivo svjedočanstvo fra Vinka Fugošića *Kako sam utvrdio prvotno mjesto Bašćanske ploče*, objavljeno u *Krčkom kalendaru* za 2001. godinu.³¹ Tu je iznio sve okolnosti utvrđivanja prvotnog mjesta i prvotne funkcije Bašćanske ploče u crkvi nekadašnje benediktinske opatije Sv. Lucije, u selu Jurandvor u blizini Baške na otoku Krku. Prema njegovu mišljenju, Bašćanska ploča je prvotno bila lijevi plutej (*pluteus*) u crkvenoj pregradi (*septum*) koja je dijelila redovnički kor od prostora za puk u crkvi. Danas znamo da je negdje vjerojatno u razdoblju od druge polovice 18. i početka 19. stoljeća ploča bila ugrađena u pod crkve.³² Svoju pretpostavku prvotnog mjesta i prvotne funkcije Bašćanske ploče fra Vinko je 1951. godine priopćio Branku Fučiću koji je to prihvatio i ubrzo znanstveno fundirao te iznio u znanstveno-stručne krugove i među javnost, ali ne zaboravivši pritom spomenuti poticaj i zaslugu fra Vinka.³³ Doslovce mu je jednom zgodom rekao: “Vražji fratre, da nisi ono što jesi, ti bi mogao biti arheolog!”³⁴

30 Vinko FUGOŠIĆ, Kulturna baština Franjevačke provincije sv. Jeronima na području Istre i Kvarnera, u: *Pod zaštitom svetoga Jeronima. Radovi Simpozija u prigodi Proslave 600. obljetnice imena Provincije sv. Jeronima, održanoga u Zadru 3. i 4. listopada 1995. godine*, ur. Josip SOPTA i Igor FISKOVIĆ, Dubrovnik: Provincijalat Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri - Zadar, 1999., 107-122.

31 Vinko FUGOŠIĆ, *Kako sam utvrdio prvotno mjesto Bašćanske ploče*, *Krčki kalendar 2001* (2001): 140-146.

32 Usp. Branko FUČIĆ, Arhivski podatak o Bašćanskoj ploči, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godine 1973. i 1974.*, knj. 78., Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1978., 573-576.

33 Branko FUČIĆ, *Sto godina Bašćanske ploče*, *Riječki list* V (4. XII. 1951.) 283/1470/: 3; Bašćanska ploča kao arheološki predmet, *Slovo – časopis Staroslavenskog instituta u Zagrebu* 6-8 (= *Vajsov zbornik*) (1957): 250, bilj. 6; Bašćanska ploča kao arheološki predmet, u: *Bašćanska ploča*, sv. I. (Rasprave, studije, članci i ulomci iz cjelovitih djela), ur. Andre MOHOROVIČIĆ i Petar STRČIĆ, Zagreb – Krk – Rijeka: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Povijesno društvo otoka Krka, Povijesno društvo Rijeka, 1988., 195, bilj. 6 – napomena: pretisak rada iz časopisa *Slovo* 6-8 (1957); *Terra incognita*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost (Biblioteka Izvan nizova, knj. 30), 1997. (1998., 2001.), 124. Usp. i Josip ŽGALJIĆ, *Branko Fučić. Od Dubašnice do Dubašnice*, Rijeka: Glosa d.o.o. Rijeka i Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila« Pazin, 2001., 61-63.

34 FUGOŠIĆ, *Kako sam utvrdio prvotno mjesto Bašćanske ploče*, 143.

Time je fra Vinko Fugošić dao golem prinos proučavanju našega najznačajnijeg i najopsežnijeg hrvatskog glagoljičkog epigrafskog spomenika i upisao se među zaslužne istraživače ovog dragocjenog simbola hrvatske povijesti.

Vezano uz fra Vinka valja istaknuti i njegov odnos s Brankom Fučićem (1920. – 1999.), našim istaknutim znanstvenikom i istraživačem brojnih tema iz povijesti umjetnosti, slavistike, arheologije, etnologije, književnosti i dr. O tome je na međunarodnome znanstvenom skupu „Az grišni diak Branko pridivkom Fučić”, održanom 2009. godine u Malinskoj, referirala i potom u tiskanom radu opisala Gordana Gržetić pod zanimljivim naslovom: *O. Vinko Fugošić i Branko Fučić – kako je rivalstvo postalo prijateljstvo... (nepoznat detalj iz života akademika Branka Fučića)*.³⁵ No u tekstu se nalazi opisana i jedna epizoda iz života fra Vinka u kojoj su ga fizički napali u njegovoj Dobrinjštini rigidni komunisti te mu je i život bio ugrožen: „Prijetili su mi, podmetali, zamalo zabranili pedagoški rad... Ma bilo je toga još. A tek psihičko maltretiranje?! I vjerovala ili ne, Branko je to spriječio. Kako? Ne pitaj jer ne znam. Kako je saznao? Ni to me ne pitaj. Samo mi je jednog dana u samostan neki dečko donio poruku na komadiću papira na kojem je pisalo: »Ne brini se. Sredit ću to. Branko«. I sredio je. Maltretiranja su prestala. Opet sam slobodno predavao, držao propovijedi, slikao i šetao se. Doduše, rodnim krajem ne baš tako brzo. Ipak je trebalo proći vrijeme da se ona strahota zaboravi. I tako ti je meni Branko spasio život, vjerojatno riskirajući svoj posao, ugled, karijeru... Nikad mi nije htio reći kako ni gdje je intervenirao. Moj prijatelj Branko...”³⁶

Posljednje počivalište na Košljunu

Fra Vinko Fugošić, u 88. godini života, 71. redovništva i 64. svećenstva, primivši sakramente umirućih – preminuo je 2. prosinca 2003. godine u

35 Gordana GRŽETIĆ, O. Vinko Fugošić i Branko Fučić – kako je rivalstvo postalo prijateljstvo... (nepoznat detalj iz života akademika Branka Fučića), u: „Az grišni diak Branko pridivkom Fučić” – Radovi međunarodnoga znanstvenog skupa o životu i djelu akademika Branka Fučića (1920. – 1999.) / *“I, the Errant Pupil Branko, Surnamed Fučić”* – Conference Papers from the International Scholarly Seminar on the Life and Work of Academician Branko Fučić (1920-1999), priredio / edited by Tomislav GALOVIĆ, Malinska – Rijeka – Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za povijest umjetnosti, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Staroslavenski institut, Sveučilišna knjižnica Rijeka, Općina Malinska-Dubašnica, 2011., 123-127.

36 GRŽETIĆ, O. Vinko Fugošić i Branko Fučić – kako je rivalstvo postalo prijateljstvo, 125-126.

franjevačkom samostanu Sv. Antuna u Crikvenici gdje je proveo više od polovice svoje redovničke i svećeničke službe. Neprekinuto je ondje boravio još od 1986. godine.

Prema vlastitoj želji pokopan je na groblju franjevačkog samostana na Košljunu.³⁷ Bilo je to 4. prosinca 2003. godine.³⁸

Pogrebu su nazočila brojna njegova subraća, svećenici, časne sestre, rodbina, prijatelji i poštovatelji. Krčki biskup mons. Valter Župan u svojoj je homiliji naglasio franjevačku jednostavnost i skromnost oca Vinka te njegov dragocjeni stručni doprinos preuređenju crkvenih prostora na Krku i drugdje.³⁹ Od fra Vinka oprostili su se i tadašnji provincijal Franjevačke provincije Sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri o. Bernardin Škunca,⁴⁰ gvardijan crikveničkog samostana fra Nediljko Jerkan⁴¹ i nećakinja prof. Gordana Gržetić.⁴² O. Škunca posebice je istaknuo malenost fra Vinka, zauzeti rad na području umjetnosti⁴³ “koji ga svrstava uz bok najvećih franjevaca te provincije koja je kroz povijest imala doista velike i svete ljude”.⁴⁴ Tom je prilikom rekao: “Umro je tihi fratar, tihi sudac umjetnosti.”⁴⁵

37 JERKAN, Fra Vinko Fugošić 1916. – 2003., 72.

38 Stanko (Josip) ŠKUNCA, Sprovod fra Vinka Fugošića, *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri /Zadar/ XLV (2003) 4: 73.*

39 ***Homilija o. biskupa msgr. Valtera Župana, *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri /Zadar/ XLV (2003) 4: 74-75.*

40 Bernardin ŠKUNCA, Provincijalova oproštajna riječ, *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri /Zadar/ XLV (2003) 4: 76-77.*

41 JERKAN, Fra Vinko Fugošić 1916. – 2003., 71-73.

42 Gordana GRŽETIĆ, Dragi naš barba frator!, *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri /Zadar/ XLV (2003) 4: 78.*

43 U našim enciklopedijama i leksikonima s područja suvremene umjetnosti i povijesti umjetnosti nažalost nema natuknice o fra Vinku Fugošiću iako on to svakako zaslužuje (usp. *Likovna enciklopedija Jugoslavije*, sv. 1 /A – J/, ur. Žarko DOMLJAN, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, 1984.; *Enciklopedija hrvatske umjetnosti*, sv. 1 /A – Novel/, ur. Žarko DOMLJAN, Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, 1995.; *Hrvatska likovna enciklopedija*, sv. 2 /C – Goth/, ur. Žarko DOMLJAN, priređ. Zdenka OŽIĆ, Ozana MARTINČIĆ, Bojana FRANIĆ, Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža« i Vjesnik d.d., 2005.; *Likovni leksikon*, ur. Josip BILIĆ, Zagreb: Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, 2014.). Vjerujemo da je i to jedan od mogućih poticaja pokretanju izrade *Leksikona sakralne umjetnosti u Hrvatskoj*.

44 ***Umro fra Vinko Fugošić, *IKA – Informativna katolička agencija*, 4. 12. 2003 | 22:16 | IKA V - 65130/12, <http://www.ika.hr/index.php?prikaz=vijest&ID=65130> (pristup ostvaren: 20. XII. 2014.).

45 GRŽETIĆ, Odlazak “tihog suca umjetnosti”, 8.

o. Rafo Capurso	1881. - 1948.
o. Leonard Rusković	1886. - 1958.
o. Stjepan Rade	1896. - 1965.
o. Josip Tibljaš	1911. - 1968.
o. Blaž Štefanić	1907. - 1976.
o. Lino Pedišić	1918. - 1989.
o. Paško Andrić	1921. - 1990.
o. Gabrijel Arko	1911. - 1995.
o. Vlaho Margaretić	1913. - 1995.
o. Živko Žic	1922. - 2002.
o. Vinko Fugošić	1916. - 2003.
o. Atanazije Matanić	1922. - 2004.
o. Jerko Valković	1920. - 2009.
o. Damir Cvitić	1970. - 2009.
fra Srećko Volarić	1930. - 2010.

**Sl. 3. Zajednička nadgrobna ploča franjevacu pokopanih
na Košljunu (s imenom o. Vinka Fugošića)**